

VORDENSVERLEDEN

HACKFORT

Johan Frederik van Westerholt op Hackfort
Eerste publicatie van volledige inventarislijst van goederen aanwezig in het
kasteel van Hackfort voorjaar 1729

Johan Frederik van Westerholt, heer van Hackfort, Scherpenzeel, Peursum, Baer en Lathum (1697-1751),

huwt met Sophie Charlotte van Wartensleben, de dochter van een Pruisische veldheer. In 1721 wordt hij heer van Hackfort door het overlijden van Hendrik Wilhelm van Westerholt, heer van Hackfort en Scherpenzeel en van Baer en Lathum.

Johan Frederik was een man die constant in problemen was tijdens zijn turbulente leven en zowel financieel als prive. De scheiding van tafel en bed in 1727 met zijn vrouw Sophie Charlotte van Wartensleben was een gevolg van een slecht en gewelddadig huwelijk en daarnaast was Johan Frederik constant in gevecht met diverse mensen over leningen, vorderingen etc. etc. In 1727 werd er gescheiden van tafel en bed en zijn vrouw vertrekt met hun vier kinderen naar Scherpenzeel. Ze neemt haar bruidsschat van 24.000 gulden mee waarvoor hij in 1724 25000 gulden had geleend van Benedictus Levi Gompers. Deze lening betekende zowat het einde van de Westerholts op Hackfort. Pas na de verkoop van Heerlijkheid Baer in 1735 en de afwikkeling van de financiële verhoudingen tussen Johan Frederik en zijn vrouw een paar jaar later brachten weer wat rust op Hackfort.

Den 15. Marti. 1729.

Is verschenen Dr. Ant. Hoppenbrouwer, in de functie van incasseerder der belastingen van het Kerspel Vorden, en verzoekt met kennis en toestemming van het gerecht en volgens het landelijk plakkaat van 10 mei 1681 om de Hoog Weledelgeboren Heer Johan Frederik van Westerholt Heer van Hackfort &c voor de laatste keer te sommeren om per omgaande een bedrag van 1338 gulden en 13 stuivers te betalen vanwege de extraordinaire verponding van 1727 op het Huis en de Havesate Hackfort met alle bijbehorende goederen, erven en landerijen, inclusief datgene wat hem op 15 oktober 1728 gesommeerd was wegens een schuld van 209 gulden en 10 penningen over het jaar 1727-28.

Van dit bedrag mogen alleen in mindering worden gebracht de aantoonbaar gemaakte kosten, inclusief het bewijs van goedkeuring van dit gerecht, na door Dr. Lambert Welmers, als vertegenwoordiger van voornoemde heer van Westerholt, voorgelegd te zijn aan voorgenoemde Dr. Ant. Hoppenbrouwer. Het gerecht stemt in met de benoeming van Dr. Lambert Welmers als gevolmachtigde van de heer van Westerholt, wat hem op 24 maart 1729 door Jan Willem Scholten op 24 maart 1729 wordt aangezegd.

Comparant verzoekt verder de pachters van de erven en goederen onder Huize Hackfort, te weten Wonnink, Oldenkamp, Hietbrink, Boerlsbroeckerhave, 't Joinck, WoestenEnk, Heijink, Loenck, Venne, Grote en Kleine Schothorst, Voorde, Ramaker, de hofstede op de Tichelerie, Bijle, Barghe, Heege, Den Poel, Bienhof, Kerkhof, Hogenkamp en de Hackforter molen, te verbieden om op welke manier dan ook opbrengsten of pachtgelden over te dragen aan de heer van Westerholt, op straffe van verkoop van hun roerende goederen. Peter Meijrinck de onderrechter van Vorden heeft op 23 maart, alle betrokken boeren hierover ingelicht, en hun gewezen op de gevolgen van de beslissing van het gerecht.

17-03-1729

Is verschenen Dr. Joost Solner, die het gerecht laat weten dat hij op 28 mei 1728, als gevolmachtigde van Benedictus Levi Gompers, beslag heeft laten leggen op het onderpand van Heer Johan Frederik van Westerholt Heer van Hackfort, zijnde diens roerende en onroerende goederen en speciaal het Huis en de Havesate Hackfort en de daarbij behorende goederen ten bedrage van 25000 gulden, en dat hij dit heeft herhaald op 25 en 30 oktober 1728. Daar hij hierop nog steeds geen antwoord heeft ontvangen vraagt hij toestemming aan het gerecht om dit op voornoemde van Westerholt te verhalen. Op 28 maart 1729 laat rechter van Goor weten dat hij een uittreksel van de uitspraak van het gerecht in een gesloten enveloppe aan Dr. Lambert Welmers heeft overhandigd.

17-03-1729.

Dr. Joost Solner, als gevolmachtigde van Benedictus Levi Gompers, heeft onder lezing van de akte en volgens het hierbij het verkregen pandrecht aan voornoemde Heer Johan Frederik van Westerholt Heer tot Hakfort gevraagd om binnen 3x 14 dagen het Huis en de Havesate Hackfort met alle daarbij horende erven en goederen te verlaten en aan de eiser over te dragen.

Hierop heeft het gerecht wegens de schuld op de verponding een inventarisatie gelast van alle roerende goederen in het Huis en Havesate Hackfort.

Nadere toelichting:

Baruch (Benedictus) Levi Gompers Gomperts: Bron Joodsecanon.nl

De familie Gomperts opereerde oorspronkelijk vanuit Kleef. Daar vergaarde stamvader Gompert Salomon een vermogen door het foerageren van alcohol en tabak aan de soldaten van het Hollandse garnizoen, dat er gelegerd was. Hij wierp zich ook op als de leider van de Joodse gemeente in Kleef. Later vestigde hij zich in Emmerich. Ondertussen ontwikkelde zijn nageslacht zich in de tweede helft van de zeventiende eeuw tot een internationaal befaamd handels- en bankiershuis met vestigingen in Duitsland, Centraal-Europa, Engeland en ook in de Republiek.

De familie zette het werk van hun stamvader als legerproviandeur voort en begaf zich ook op het gebied van de haute finance, waarbij zij krediet en leningen verstrekten aan internationale hoven. In Amsterdam waren de telgen Reuben en Mozes Gomperts actief. In de achttiende eeuw was de familie Gomperts één van de meest vooraanstaande families binnen de Asjkenazische elite van de Republiek.

Onder hen was de bankier Baruch Levi Gomperts, die zich in 1702 in Nijmegen vestigde, de leidende figuur. De Staten van Gelderland hadden al eerder het handelsbelang van de Gomperts-familie erkend en haar in 1690 bescherming en het recht op vestiging in alle Gelderse steden toegezegd.

In 1697 was er al sprake van een huissynagoge. Met zijn vestiging in Nijmegen in 1702 wierp Baruch zich ook op als beschermheer van Joden en kreeg hij het in 1721 voor elkaar om een beperkt aantal burgerrechten te verwerven. Deze rechten werden vooral verleend aan Joden van wie het stadsbestuur voordeel hoopte te trekken. Mede daardoor speelden enkele Joodse pachters van de stedelijke bank, artsen, handelaren, ambachtslieden en fabrikanten een belangrijke rol in de economische ontwikkeling van Nijmegen. Baruch Gomperts kocht in 1752 ook een gebouw dat dienst ging doen als synagoge. Daarnaast bekommerde hij zich internationaal om het lot van de Joden: in 1744 maakte hij met andere vooraanstaande Hoogduitse Joden in de Republiek, zoals Tobias Boas in Den Haag, van zijn relaties bij de Staten-Generaal gebruik om hun interventie te vragen tegen het verdrijvingsedict van Joden uit Praag.

Den 28. Maertij 1729. Op den Huijs Hakfort geïnventariseert de naervolgende meubilen en goederen.

	In 't Voorhuijs gevonden	5	Wijn romers.
12	Rusleeren stoelen.	1	Tafelaken.
3	Stoelkussens.	1	Servet.
2	Tafels met zwart leer bekleet.	1	Koperkroon met 6 armen hangende aan de solder
4	Hangblakers.	1	Mantjen met poppegoet.
1	Kaste.		Portrait van de Graaf van Wartensleben hangende voor de schoorsteen
	Nog een kleerkaste.	2	Linnen gardijnen voor de glazen.
2	Hangoor tafels.	1	Glase schel sonder klepel
1	Thetafel.		
1	Fontejntjen op een pedestal.		In de grote Zaal
1	Loden lenijwagen.		
1	Turfton daarin een kopere tang en een stofvarken.		
1	Hangende lataern.	16	Stoelen.
		3	Notebome Tafels.
	In de Zijkamer.	6	Geridons.
8	Stoelen .	5	Groene Zaeijen gardijnen voor de glazen.
2	Taberetjes.	1	Staande plaat.
2	Speeltafeltjes.	1	Diti leggende.
1	Schrijftafeltjen met groen bekleet.	2	Brantroeijen.
1	Garde feu.	1	Tang.
2	Geridons.	1	Vuurschup.
1	Groot spiegel.	1	Blaaspijp.
5	Hangblakers.	1	Portrait van de Graaf van Wartensleben
1	Blaasbalg.	2	Familie stukken
1	Ijseren vuurplaat.	1	Raquet.
1	As besemken.		
2	Notebome voeten.		In de Agterkamer
1	Tiktak bort.	10	Stoelen.
1	Lopers stok.	2	Taberetten.
	Nog een hangblaker die gebroken is.	3	Tafels.
		1	Spiegel.
	In de Eedtzaal	1	Heertjen vuurschup en tang.
12	Stoelen.	1	Koperen knaapjen.
2	Spiegel.	1	Tafel schel.
3	Tafels.	1	Verlakt schrijfkistjen met sijn toebehoren.
2	Geridons.	1	Doos niet auwels
6	Hangblakers	1	Blaasbalg.
2	Glasen armen met blakertjes voor de schoorsteen	1	Vogelkoutjen.
1	Brantijser of heertjen.	4.	Portraits, en één voor de schoorsteen.
1	Plaat.	1	Kabinet.
1	Blaasbalg.	1	Vierkant kistjen met ijser beslagen.
1	Blaaspijp.	2	Snaphanen.
1	Steenen koelbak.		Hugo de Groots Nederlandtse jaarboeken en historien in fol:
1	Tinnen koelvat	1	Kaggel met een leggende plaat.
1	Theblaatjen	1	Vloermat van gedrukt linnen.
1	Liquer kisten	1	Eenige kaarten en prenten aan de muur
1	Buefetkaste.	1	Klein hangende Horolie kasjen

	In de Slaapkamer	2	Taboret stoelen.
1	Ledikant met een zijden behangsel.	3	Raquetten.
1	Bedde, twe matrassen en een peuluwe.	2	Hangblakers, voor de schoorsteen.
1	Wollen en een japanse deken.	1	Kaart voor de schoorsteen hangende
7	Stoelen met kussens.	1	Grote schilderije.
1	Spiegel met een vergulde lijst.	1	Portrait., verscheidene printjes.
2	Tafels met een tafelplaat en servet daarop.	2	Brantroeijen
2	Kabinetten.	2	Saejen gordijnen
3	Vierkante kistjes.		
1	Verlakte bak, daarin 13 ingenaaide boeken.		In de Kelderkeuken
1.	grote Bijbel in fol: van Elsevier.	1	Eetenskaste.
1	Plaat, tang, vuurschup en 2 brantroeden.	1	Anrigt.
1	Blaasbalg en as besemken.	1	Tafel.
1	Barometer.	5	IJseren potten.
1	Stillentjen.	1	Thetafel.
3	Groene zaeije gordijnen.	7	Stoelen.
3	Portraits en 4 schilderijtjes.	2	Bankjes
1	Stoffertjen en een houten elle.	2	Rode koperen ketels.
1	Sijden Spreij.	2	Brantroeden
		1	Vuurschup.
	In een klein agter Kabinetjen	1	Blaaspijp.
1	Verlakt tafeltjen	1	Nog een vuurschup.
1	Spiegel met een vergulde lijst.	1	Tang.
2	Taboretjes met sit kussens daarop	1	Braatpan.
2	Hangblakers.	5	Braadtspitjes.
1	Koperen tangetjen.	1	Rooster.
1	Verlakte blaasbalg.	2	Droop lepels.
1	Haertbesemtjen.	2	IJseren schupjen.
1	Garde feu.	1	Tinne watervles.
		1	Blikke poddingdoos.
	Agter bij de Trap	1	Koperen kandelaar.
1	Slaapbank.	1	Blikke tregter.
1	Stoel.	4	Vlessen.
1	Witte linnen gordijn voor een glas.	3	Grote braatspitten.
1	Schrijf tafeltjen met groen bekleet.	2	N: jaars koeken ijsers.
		2	Hangijsers.
	Op een Boven Kamertjen	1	Lampe.
1	Bedde, met een peuluwe en kussen	1	Vijsel.
1	Munnik	1	Koperen koffijkan.
1	Gordijn voor een Boekenkast	1	Tinne inkskoker.
1	Stoel en taboret	1	Blikke zuikerdoos.
		1	Blikke Lanterentjen
	Op de Voorkamer boven 't Grote Zaal	1	Blikke koffijkan.
1	Biellart of truktafel met 10 matten en 5 keun, ballen xc marquer plankjen.	4	Cuelse potten.
6	Stoelen.	1	Tinnen schotel.
1	Tafel met een tafelkleet.	1	Dito bak.
1	Vierkant kisjen met eenige rommellerije	16	Tinne tafelborden.

2	Kopere vleispotten.	1	Bratijser met een tangetjen
2	Tinnen kannen.	1	Plaat
1	Tinnen beker.	14	Portraits of familie stucken
2	Witte aerde bakken.	2	Glasgardijnen.
1	Aerden schotel.		Den 29 Meert 1729 Coram IJodem op den Huijs Hakfort geïnventariseert de navolgende goederen
1	Kopere kastrolspan.		
1	IJseren braatpan.		Op den Agterste Bovenkamer
1	Klein koperen tee keeteltjen.	12	Stoelen met rode damasten kussens met gouden bloemen
2	Taartepannen.	1	Lidange met een cagant behangen met wit patroon, een bedde, twee matrassen,preuluwe, 4 kussens.
1	Haspel.	1	Kabinet van wagenschot, daarin een stuk tapijt.
2	Kokke messen.	1	Tafel met een rook tafelkleet.
1	Strijkijser	1	Thee tafel.
1	Koffijmeulen.	1	Spiel met een zwarte lijst.
3	Heert kettingen.	2	Rode glas gardijnen.
1	Haal.	1	IJseren plaat.
1	Grote Heertplaat	2	Brant roeden.
23	Melkvaten.	1	Tang.
1	Draagton.	1	Blaaspijp.
5	Melktonnen.	1	Blaasbalg.
1	Karne	1	As bessemken.
1	Dikke melkston met een ijseren bant	2	Portraits.
3	Botervaten	1	Glazen schoteltjen met een inkte en santkokertjen van glas.
1	Vaatkuijpen.	1	Zijden spreij.
2	Grote en 2 kleine melkimmers.	2	Kleine tafeletjes om een waterpot op te setten
2	Wateremmers.	1	Quispedor.
4	Bier tregter		
1	Hakke bredt.		Op de Solder boven 't Voorhuijs
1	Moesmes.	1	Kist met ijser beslagen
1	Koperen rijf	1	Kleerkast met 5 witte beeltjes daarop staande
1	Blikke blaker	1	Kaste met 3 dito beeltjes daarop en een lanteern
2	Lampjes	4	Kaarten zijnde de 4 gedeelten van de werelt.
1	Rustbanke met een matras, een hoofdmatras en 4 kussentjes.	1	Kaart van Baer en Lathum.
3	Dekens	1	Krantenbak.
1	Lessenaar		
2	Tafels		Op de boven Voorkamer
1	Kapspiegeltjen.		
		2	Tafels
	Op de Voorste Torenkamer	1	Spiegel met een vergulde lijst
1	Looikant met een pelle behangsel.	6	Stoelen.
1	Bedde.	1	Ledikant met een groen zaeijn behangsel.
2	Matrassen.	1	Bedde.
1	Deken.	1	Peuluwe.
1	Peuluwe.	2	Kussens met sloopen daarop.
1	Tafel met laden.	2	Lakens
1	Kap spiegel	3	Dekens
6	Stocken.	1	Nog 1 beddelaken
1	Stilletjen.	4	Servetten.

1	Nagtrok.	2	Gardijen van groen zaeij.
1	Aerden waterpot		
2	Schilderijtjes.		Nog op een andere agterkamer.
2	Hangblakertjes.	1	Tafel.
1	IJseren heertplaat	5	Stoelen.
2	Groene saeijen gardijnen.	1	Kiste.
1	Blaaspijp.	1	Heertplaat.
		1	Brantroede.
	Nog een boven Agterkamer	1	Grote schilderije
1	Tafel met een stuk tapijt daarop.	2	Witte glasgardijnen.
2	Brantroeden.	1	Taberet stoel.
1	Tang.	1	Roorster om een strijkijser op te setten.
1	Blaaspijp.		
1	Heert bessemptjen.		Nog op een klein Agterkamertjen boven.
1	Plaat.	1	Ledikantjen met een slegt gestreept behangsel.
1	Zaeij gardijn.	1	Bedde.
2	Katoene gardijnen voor de glazen	2	Peuluwen.
2	Taberetjes	1	Deken.
	Eenige bollen van een ledikant.	1	Groen Zaeijen schouder manteltjen.
		1	Tafel.
	Nog op een Agterkamer boven	3	Stoelen
1	Ledikant met een gestreept zaijen behangsel.	1	Fruijtmantjen.
2	Bedden		
1	Peuluwe.		Den Overloop na den Toorn.
2	Dekens.	1	Kleerkast.
2	Tinne waterpot.	1	Klein mantjen
1	Spiegel met een zwarte lijst.	1	Blikke fonteintjen
2	Tafel met een servet daarop.	1	Mantelstok.
9	Stoelen.		
2	Kerkstoelen.		Toelichting
1	Heertplaat.		
2	Brantroeden.		Peuluwe = gevuld hoofdkussen
1	Blaaspijp.		Stillentjen = ouderwetse kakstoel
1	Blaasbalg.		Hangblaker = olielamp
1	Tee tafeltjen.		Geridon = Frans tafeltje op pilaarvoet
1	Waggelenkooij.		Wijnromer = wijnglas
1	Wijnflesjen.		Raquet = Racket
1	Ell.		Snaphaan = vuursteen geweer
4	Hoofkussens		Zaeijgardijn = zij gordijn
			Houten elle = maatstok van 69,4 cm
	Nog op een Agter bovenkamertjen		Koperen rijf = rasp
1	Ledikantjen met een gestreept behangsel.		Quispedor = spuugbak voor de pruim
2	Bedden.		Taberet = tabouret = krukje
1	Matras.		
1	Deken.		
19	Schilderijtjes		
1	Tafeltjen		
2	Peuluwen		